

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter ordo, & intentio illum recipiendi pro singulis beneficiis requiratur.
punct. 7

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

bus existentibus in loco, ubi non est erigendum seminarium; qua ratione ipsius hac qualitas in magistro expostulatur. Garcia supra. n. 35. refert à sacra congregatione decilum.

15 Item statuit concilium sess. 24. c. 1. de reformat. eundem gradum doctoris, vel magistri, aut licentiatum in theologia, vel iure canonico requiri in Archidiaconis, qui oculi dicuntur Episcopi, cap. ad hac. de officio Archidiacon. Quod intelligi debet de illis Archidiaconis, qui iurisdictionem contentiosam habent, iuxta tit. de officio Archidiacon. Secus vero de illis qui hac iurisdictione ex recepta consuetudine carent. sic Anatal. Germon. tract. de indult. Cardinal. §. quibusvis num. 4. Riccius in praxi fori Ecclesiast. decif. 473. in 1. edit. et resolut. 497. num. 3. in 2. edit. Garcia de benef. 7. part. cap. 7. num. 40. et 46. Barbosa 3. part. de presb. Episcop. alleg. 60. num. 60. Item debet intelligi de Archidiacono, qui est caput capituli, & primus post Pontificem, qualis nullus est in Hispania; nam in secularibus Ecclesiis est decanus, in regularibus prior. sic Nauar. c. 5. n. 15. Garcia n. 34. et seqq.

16 Pro decanatu Ecclesie Cathedralis, vel prioratu regularis nullus gradus doctoris, magistri, vel licentiatum expostulatur necessario à concilio: sed solum pro iis, & aliis dignitatibus tam Cathedralis, quam collegiatis Ecclesie hortatur concilium sess. 24. cap. 12. ut non nisi doctoribus, magistris, vel licentiatum conferantur, & insuper vel saltem dimidia pars canoniarum iis graduatis detur. Garcia numer. 43. et seqq. Barbosa alleg. 60. n. 58. et 61.

17 Solum pro canonico penitentiario Ecclesie Cathedralis expostulatur concilium sess. 24. c. 8. de reformat. gradum doctoris, magistri, vel licentiatum, quando alias pro loci qualitate reperiri potest. Garcia 7. p. de benef. c. 4. n. 32. et c. 7. n. 49. Barbosa alleg. 65. n. 4. et alleg. 60. n. 68.

18 Aduertere collationem supradictarum dignitatum, Episcopatus, scholasticas, Archidiaconatus factam carentibus gradu requisito à concilio, esse nullam; quia est contra formam ab ipso prescriptam: sic Gare. Barbosa & Azor. supra. tamen si contrarium sentiat Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 19. num. 206. existimat namque quando ius statutum in prouidendo gradum requirit, sufficere, si tempore electionis, seu collationis habilis sit ad illum statim sumendum. Quia non videtur cum eo rigore decretum intelligendum, ut actu gradum habeat: si enim sacerdotium, quod in beneficiis curatis requiritur permittit ius, ut post assumptum beneficium accipiatur, etiam id permittere debet de gradu doctoris, vel licentiatum, qui non est ita necessarius. Sed hac interpretatio nimis lata est; neque firmum fundamentum habet, maxime si verbis negatiuis gradus requisitus sit, ut dictum sit, non conferatur beneficium, nisi ei qui gradum habeat. His enim verbis solum habenti illam qualitatem actu denotatur posse conferri. Neque argumentum de sacerdotio in parochialibus requisito viget, cum ex iure ipso constet non praerquiri ad collationem, sed subsequi illam vide Garcia 7. p. de benef. c. 1. n. 61.

19 Difficultas tamen est; an si gradus sit obtentus absque scientia competente proficit, ne prouiso irrita sit? Ratio difficultatis est; quia hic gradus non tam pro se, quam pro scientia, quam supponit expostulatur, neque gradus inanis doctorem facit, sed scientia. Deinde quia Trid. sess. 12. cap. 2. notanter dixit non esse in Episcopum eligendum, nisi qui in vniuersitate doctor, magister, vel licentiatum merito sit promotus. Qui autem absque competenti scientia promotus fuerit, non est merito promotus. Ergo non habet qualitatem à concilio requisitam.

Nihilominus tenenda est contraria sententia, quia communior, & benignior, nempe collationem factam sic parum litterato validam esse, eo quod gradus collatus validus est, & consequenter illum habens privilegia graduatis competentia habere debet. Alias si ob defectum aliquis scientie, gradus qui in vniuersitatibus conferuntur nulli essent, & sic graduati privilegia graduatorum uti non possent, plurima inconuenientia inde sequeretur. Dicendum ergo est & validos esse gradus, & collationem dignitatis: sic docet Azor. 2. part. instit. moral. lib. 6. c. 6. quest. 1. Garcia aliis relatis 7. p. c. 7. num. 50. Barbosa allegat. 55. num. 5.

20 Sed quid si gradum assumpsisti contra constitutiones, & consuetudinem vniuersitatis, ut si falsò probasti cursus necessarios, vel descriptionem in matricula, vel non seruasti formam in examine prescriptam?

Distinguendum est cum Azor. & Garcia supra. Si supradictae constitutiones ita expostulent cursus, & descriptionem in matricula, & formam examinis, ut declarent susceptionem gradus aliter factam nullam esse (ut in omnibus ferè vniuersitatibus est statutum) collatio beneficii gradum supponens inualida erit. Quia idem est non habere gradum, ac illum habere nullum. Et iura requirentia gradum, de gradu valido debent intelligi.

1. 4. §. on de vniuersitat. ff. de re iudic. At si iure ipso gradus non irritetur, cum validus persistat, collatio beneficii valida erit.

Qualiter ordo, & intentio illum recipiendi pro singulis beneficiis requiratur.

- 1 Nullus est capax beneficii, qui prima consecra initiatus non sit. Reliqui vero ordines ad beneficia non praerquiruntur.
- 2 Ad Episcopatum debet sex menses antea in subdiaconatu esse.
- 3 Suscipiens parochiale tenetur intentionem habere intra annum presbyterium accipiendi.
- 4 Quid si cum animo dubio, aut conditionato. Alij affirmant esse peccatum, & obligationem restituendi fructus.
- 5 Alij negant.
- 6 Media via proceditur.
- 7 Antè iudicis sententiam debet fructus perceptos restituere, qui suscepit beneficium parochiale absque animo suscipiendi presbyterium.
- 8 Si abique animo sacerdotij beneficium est susceptum, & mortua voluntate sacerdotium intra annum suscipiendi, obligatus non est fructus restituere.
- 9 Explicatur supradicta.
- 10 Si recepisti beneficium curatum animo te promovendi ad sacerdotium, & culpabiliter promotus non fueris, alij affirmant te esse obligatum restituere fructus, alij probatius negant.
- 11 Stipendium vicariae concessum deducendum est.
- 12 Non est peccatum saltem mortale accipere beneficium animo satisfaciendi illius oneribus, dum retinetur, sed cum voluntate permuandi, vel resignandi eo tempore, quo superior permisit.
- 13 Quid dicendum de hac intentione in receptione dignitatum, quibus annuarum cura annexa est?
- 14 Recipiens beneficia simplicia, quibus ordo sacer annexus est absque animo illum recipiendi, esto peccator, non tenetur ante sententiam fructus perceptos restituere.
- 15 Quia culpa sit accipere beneficium animo non ascendendi ad ordines, sed beneficii reddendis fructibus, & postea illud à statu clericali dimitrendi? Preponitur quoad curam est.
- 16 Affirmant aliqui esse mortale. Alij veniale.
- 17 Resolvitur per se nullum esse.

Certum est apud omnes neminem beneficii, quantumcumque minimi, capacem esse, qui prima consecra initiatus non sit: cap. cum a deo. de rescript. cap. ex litteris. de translat. cap. 2. de instit.

Alij autem ordines, spectato iure communi, ad nullum beneficium necessario praerquiruntur, tamen si debeant suscipi post beneficium susceptum.

2 Solum de Episcopatu est à Concilio Tridentino sess. 24. c. 1. de reformat. requisitum, ut antea sex mensium spatio, quam ad ipsum assumptis, sis in facto ordine constitutus. Sed an sufficit esse in subdiaconatu, an vero debeat esse in reliquis ordinibus sacris constitutus? non satis exploratum est. Videtur debere omnibus factis ordinibus esse insignitum. Tum quia Greg. XIV. in illa bulla die 15. Maij 1590. quae incipit, Omnia Apostolica, in numero plurali dixit debere esse in factis constitutum, iuxta statutum in cap. Ovis 61. dist. Ergo non solum subdiaconatus, sed diaconatus, & presbyteratus requiritur. Et ratio esse potest, quia ad Episcopatum omnes sacri ordines praesupponendi sunt. Ergo in omnibus illis debet esse antea versatus: & ita tenet August. Barbosa de officio, et potest. Episc. 2. part. alleg. 1. n. 37. Nihilominus existimo sufficere, si in subdiaconatu ordine per sex menses antea versatus fuerit, sic indicat Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 19. n. 98. Azor. 2. p. lib. 6. c. 8. q. 1. Mourer, quia in e. d. multum de ante. & qualis. expressè dicitur posse subdiaconum in Episcopum eligi qui textus non videtur esse per concilium reuocatus, sed solum additum, ut in illo ordine per sex menses antea constitutus. Deinde quia concilium solum sacrum ordinem expostulatur. Et licet Gregor. XIV. in sua bulla vltus fuerit plurali numero, spectatum communem ritum loquendi, quo subdiaconatus ordinatus dicitur esse in factis.

3 Quoad intentionem vero suscipiendi sacrum ordinem, neque statum clericalem deserendi, grauior dubitatio est, pro quibus beneficiis requiratur?

Et in primis dicendum est suscipientem parochiale beneficium obligatum esse sub mortali habere intentionem suscipiendi intra annum presbyterium, iuxta text. in e. licet canon. de electione. in 6. Alias teneri fructus susceptos restituere; quia illos fraudulenter recipit (nisi voluntate mutata promouat fuerit.) sic habetur expressè in e. commissa. vlt. ceterum, de elect. in 6. imo non solum sic recipiens beneficium obligatus est illos fructus restituere, sed etiam conferens, si illum statum intentionem sciat, quia fraudi cooperatur: sic in supradicto textu. Quod intelligendum est casu quo accipiens beneficium non restituere; quia conferens solum in defectum beneficii primo

primo obligati tenetur: sic Glossam supradictam in fine Domini. n. 2. Sanch. lib. 7. de matrim. disp. 45. n. 2. Valq. opusc. de benef. 3. 5. 3. n. 31. Is positus, vt certis.

4. Dubium est, an satisfacias huic obligationi; si cum animo dubio, hæsitans; inquam, an suscepturus sis ordinem; an non; vel cum animo conditionato nimirum presbyteriam suscipiendi, nisi tibi aliquid facticium contingat, beneficium accipias parochiale;

Negat in vtroque casu te satisfacere obligationi Sotus l. 10. de iustit. q. 5. art. 6. colum. 2. vers. Et nota, Azor. 2. p. lib. 6. cap. 9. q. 3. Gutier. lib. 2. canon. q. cap. 3. ad num. 2. Mouentur; quia textus in cap. commissio absolutam intentionem assumendi presbyteratum videtur expostulare. Inquit enim textus. Caterum si promoueri ad sacerdotium non intendens parochialem receperis ecclesiam, vt fructus ex ea per annum percipias; ipsam postmodo dimissurus (nisi voluntate mutata promotus fueris) teneberis ad restitutionem fructuum eorumdem, cum eos receperis fraudulenter. Qui enim sub conditione tantum intendit, absolute non intendit promoueri. Ergo non satis facis obligationi textus. Adde, absolute recipis fructus absque vlla conditione. Ergo absolutam habere debes intentionem, cum fructus ob futurum futurum saltem in tua intentione concedantur. Contrarium tamen in vtroque casu nempe neque peccare; neque ad restitutionem fructuum te obligatum esse sic beneficium suscipiendum, tenet Nauar. cap. 25. num. 118. Et de orat. cap. 2. num. 45. Et consil. 17. de clerico non residente. Grassi in decis. aurore. lib. 2. cap. 97. num. 55. Garcia 3. par. de benef. cap. 4. num. 46. Et 48. Mouentur, quia in dicto cap. commissio, fructus mandatum restitui ei, qui receperit Parochialem Ecclesiam, non intendens ad sacerdotium promoueri; qui autem dubium animum habet, dici non potest, quod non intenderit ad sacerdotium promoueri, cum potius de promotione dubitauerit. Ergo non procedit contra dictum textum. Et confirmo: Qui sic dubius recipit beneficium, fraudem non videtur committere, cum fraus in eo consistat, vt accipiat beneficium animo fruendi fructibus illo anno postmodum dimissurus. Item ad restitutionem fructuum excusatur sic fraudulenter beneficium recipiens, si mutata voluntate promotus fuerit. Ergo si quom est voluntatem priorem non dubiam, sed absolutam non te promouendi fuisse debere.

5. Caterum credo media via procedendam esse, & affirmandum, si animum dubium habeas, te peccare mortaliter, & obligatum esse fructus restituere, nisi deposito illo animo dubio intra annum ordineris, secus vero si animum conditionatum habeas: sic Ludouic. Lopez 1. p. in tractatu cap. 255. colum. 7. Vega 1. tom. sum. cap. 36. casu 25. Manuel 7. tom. sum. in 2. edit. c. 30. num. 6. concl. 6. Thom. Sanch. l. 7. de matrim. disp. 45. num. 10. Ratio prioris partis est Quia dubium habens animum promouendi carum animo, & voluntate promotionis. Ergo peccas mortaliter, sic beneficium suscipiens, & retines cum obligatus sis habere voluntatem ea implendi, qua tali beneficio annexa sunt. Et confirmatur. Stante tali animo dubio nunquam promoueri potes. Ergo non potest esse intentio sufficiens ad beneficium suscipiendum. Ratio vero secundæ partis ea est; quia voluntas conditionata vera voluntas est; & illa posita ordines suscipere potes, si beneficium non dimittas.

6. Secundo dubitabis, an in foro conscientie ante iudicis sententiam obligatus sis restituere fructus perceptos ex beneficio accepto absque animo sacerdotium suscipiendi; Ratio diffinitiuus est; quia ob defectum illius voluntatis non redditur nulla beneficii susceptio, siquidem mutata illa voluntate, & ordine accepto beneficium, & fructus retinere potes absque noua collatione. Ergo siquidem est collationem priorem validam fuisse, vt relato Nauar. d. cap. 1. de orat. num. 48. docet Sanch. d. disp. 45. num. 5. Si ergo valida est beneficii collatio, fructus inde accepti tui sunt. Ergo obligatio illos restituendi solum ex lege habetur; nulla autem lex videtur obligare, vt quis ante sententiam saltem de clariorum criminis in seipso penam exequatur, & se prius iure quæsit, vt latius. tract. de legib. disp. 2. punct. 2. dictum est. Ergo ante sententiam non eris obligatus hos fructus, quorum habes dominium restituere.

Nihilominus tenenda est communis omnium sententia, te obligatum esse in foro conscientie ante vllam iudicis sententiam hanc facere restitutionem; sic Nauar. cap. 21. de orat. n. 47. Et 49. Gutier. lib. 2. canon. quæst. cap. 5. num. 10. Sanch. lib. 7. disp. 45. num. 3. Lessius lib. 2. de iust. cap. 34. dub. 19. ad n. 100. Et dub. 26. per totum. Valq. opusc. de benef. cap. 3. §. 3. dub. 1. n. 41. & alij apud ipsos. Ratio ea videtur esse, quia esto beneficii acceptio valeat, & fructus percepti tui sint. At horum valor, & firmitas pendet ex eo quod voluntatem mutes: si enim illam prauam voluntatem non suscipiendi sacerdotium non relinquant, titulus beneficii & dominium fructuum sic lege disponente euanesceat. Negari enim non potest, Pontificem posse beneficii titulum, & fructuum dominij sic concedere. Quod autem de facto sic concessum sit, communis doctorum explicat, & verba, d. cap. commissio clare denotant.

7. Tertio dubitabis, si absque animo sacerdotij accepti beneficium, postea voluntatem mutasti, & sacerdotium suscipisti, de his restituere fructus perceptos illo tempore, quo debita

intentione caruisti? Affirmat Sotus lib. 10. de iust. q. 5. art. 6. col. 3. & indicat Tolet. lib. 5. sum. cap. 5. num. 5. Moueri possunt, quia non est æquum, vt superueniens voluntas ius ad fructus decursos, & male perceptos concedat, illaque clausula d. c. commissio, nisi voluntate mutata promotus fueris, ad fructus futuros, non ad præteritos debet extendi.

Sed absque dubio tenendum est, te non esse obligatum restituere: sic Gloss. d. c. commissio, verbo mutata, verbo promouendum & ibi Archidiaconus in fin. Nauar. c. 21. de orat. num. 46. Et 50. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 25. numer. 7. Et 9. Valq. x. l. 1. 2. disp. 160. n. 35. Lessius lib. 2. cap. 34. n. 133. Suar. de legib. lib. 4. c. 13. n. 30. Garcia 3. p. de benef. cap. 4. num. 51. Ratio est, quia textus in d. cap. commissio expresse statuit te obligatum esse fructus restituere fraudulenter perceptos, nisi mutata voluntate promotus fueris; sed nulli alij sunt fraudulenter percepti, nisi illi qui recipiuntur absque animo suscipiendi sacerdotium. Ergo horum restitutio cessat mutata voluntate, & ordine suscepto. Et confirmo, per mutationem voluntatis, & sacerdotij assumpti cessat fraus commissio ad suscipiente beneficium, quæ in eo sita erat, vt vellet fructibus beneficii sui per annum absque sacerdotio, postmodum beneficium dimissurus. Ergo pena imposta ob illam fraudem, non potest in hoc casu habere locum.

8. Dixi te esse excusatum à restitutione fructuum, si mutata voluntate ordines suscipias. Quare non sufficit mutare voluntatem, sed perseuerare in illius mutatione cum effectu ordinem suscipiendi. Alias vana erit talis voluntatis mutatio. Sanch. d. disp. 45. num. 9. Garcia 3. p. de benef. cap. 4. num. 51. Azor. 2. p. l. 6. c. 8. quæst. 10. Quapropter si voluntatem mutes eo tempore quo iure non potes sacerdotio insigniri, nequaquam à restitutione excusaris? quia illa voluntatis mutatio vana est, & inutilis, & motu purgare non potest: sic Azor, loco alleg. Verum si voluntatis mutatio contingat eo tempore, quo potes iure ad sacerdotium promoueri; & at de facto non promouetis, quia infirmus es, vel quia Episcopus est abens, vel quia non vult te ordinibus insignire, vel quia tecum dispensat ex aliqua causa legitima; sufficiens à restitutione excusaris. Quia per te non stat culpabiliter non promoueri, sic Sanch. lib. 7. disp. 45. n. 8.

9. Quarto dubitabis, si recepisti beneficium curatum animo promouendi intra annum, sed postea voluntate mutata promotus non fuisti, tene sis fructus illo anno perceptos restituere. Affirmat Gloss. in d. cap. commissio, verbo non intendens, & ibi Dominicus §. caterum, n. vnic. Sotus l. 19. quæst. 5. art. 6. concl. 1. Gutier. lib. 2. canon. quæst. cap. 5. n. 13. Tolet. lib. 4. sum. c. 18. n. 4. Grassi 1. p. decis. lib. 2. cap. 97. num. 54. Azor. 2. p. lib. 6. c. 9. quæst. 2. Garcia 3. p. de benef. c. 4. num. 55. Mouentur, quia eadem videtur esse ratio in retentione ac in prima beneficii acceptione. Negarique non potest te cum fraude beneficium retinere ad lucrandos fructus; debes ergo illis priuari; quia fraus, & dolus nemini patrocinari debent. Adde fructus parochialis beneficii dantur ob seruitium sacerdotale præteritum, vel quod faciendum speratur, at nolens ordinari neque præstat officium sacerdotale, neque sperat præstandum: Ergo non habet titulum vllum ad fructus percipiendos. Ergo ab illo tempore, à quo intentionem mutauit, obligatus erit fructus restituere.

Nihilominus est supradicta sententia sit satis probabilis, probabilior est te obligatum non esse fructus perceptos illo tempore restituere, tametsi grauissimè pecces: sic Nauar. cap. 21. de orat. num. 50. Et in sum. cap. 25. num. 118. Ludouic. Lop. 1. p. in fructuor. c. 25. colum. 3. Man. 1. i. sum. 2. edit. cap. 30. num. 6. concl. 6. Vega 1. i. sum. cap. 36. casu 23. Thom. Sanch. l. 7. de matr. disp. 45. num. 11. Lessius lib. 2. de iust. c. 34. n. 34. Et seqq. Ratio ea est, quia leges penales extendendæ non sunt ultra casum expressum. At supradicta lex relata in cap. commissio, loquitur expresse de eo, qui recepit beneficium absque intentione se promouendi, non de eo, qui bona intentione recepit, & mala retinet. Ergo ob retentionem obligati non debes ad restitutionem faciendam. Adde non esse eandem rationem in retentione, ac in prima acceptione. Quia prima acceptio ius in beneficium, & in fructus tribuit; eaque de causa grauiter fraudem committit: sic beneficium recipiens, quam qui solum illam fraudem in retentione habet.

10. Sed quidquid sit de hac obligatione, illud existimo certum deducendum esse stipendium quod vicario conceditur; quia cum validè beneficium retineat, neque illo nisi post annum priuatur, licet designat administratorem, & consequenter stipendium: sic Gutier. lib. 2. canon. q. c. 5. n. 23. in fine, tametsi contrarium sentiat Garcia c. 4. num. 56.

11. Quinto dubitabis an recipiens beneficium parochiale cum animo illud resignandi, vel permutandi pecces, obligaturque sis fructus eo tempore, quo non resignas, perceptos restituere; Et quidem te obligatum esse habere animum beneficio inferendi, & illius oneribus satisfaciendi, dum retines, clarum est: aliàs mortaliter peccabis, & obligationem restituendi fructus habebis, quam habent non residentes, de quibus disp. seqq. At posita voluntate te promouendi intra annum, si beneficium retines, & inferendi dum illud retineas, non credo te peccaturum saltem mortaliter, ex eo quod accipias animo resignandi, vel permutandi eo tempore quo resignationem,

vel permutationem superior petmiserit. Neque enim recipiens beneficium obligatus est illud semper retinere, sed potest illud permutare, vel resignare, ut passim contingit. Ergo habens hanc voluntatem, cum beneficium suscipit, nihil iuri contrarium facit, tamen si unico die illud retinere proponat, sic Nauarr. lib. 3, consil. tit. de prebendis, conf. 24. num. 2. & sanch. lib. 7, de matr. disp. 45. n. 11. Valq. opusc. de benef. cap. 3, §. 3. dub. 1. in fine, Lellius dicit non esse peccatum mortale, lib. 2, c. 14. dub. 26. n. 136. Hucusque de beneficiis parochialibus susceptione: Sed quia sunt dignitates curam animarum habentes, aliaque beneficia simplicia.

12 Sexto dubitare poteris an supradicta intentio recipiendi sacerdotium in beneficiis parochialibus, debeat adesse in receptione dignitatum, quibus animarum cura annexa est, ita ut si recipias aliquam ex his dignitatibus, non intendens promoveri, sed fructus percipere fraudulenter, tenearis & dignitatem dimittere, & fructus restituere, nulla expectata sententia; si voluntate mutata intra annum promotus non fueris? Videtur dicendum te esse obligatum, quia hae dignitates beneficiis parochialibus in iure equiparantur, maxime cum sit eadem ratio, sic Valq. opusc. de benef. cap. 3, §. 3. num. 31. Sed nihilominus contrarium non videtur impossibile, quia textus in cap. commissa, cap. licet canon. cap. ex eo de electione, in 6. solum loquuntur de beneficiis parochialibus: non igitur dignitates sub iis comprehenduntur, praecipue cum in cap. cum in cunctis, §. inferiora, de electione, tanquam distincta a reliquis beneficiis curatis apponuntur. Deinde quia in eo cap. cum in cunctis, & in concilio Trident. sess. 24. de reform. cap. 12, statuitur suscipiens has dignitates debere intra annum sacerdotio ordinari; aliis si admodum non fecerint, priuatur Ecclesia. At in cap. commissa, tum deo cap. licet canon. nulla praecedente mentione priuatur beneficium, qui intra annum non susceperint ordinem requisitum. Ergo non est eadem tenore de beneficiis parochialibus, ac de dignitatibus curam animarum habentibus procedendum; & ita tenet, aliis relatis, Garc. 3, p. de benef. c. 4. n. 20.

13 Septimo dubitabis de aliis beneficiis simplicibus, an inquam recipiens ea absque animo recipiendi ordinem factum eis annexum obligatus sit fructus percipere restituere, nulla expectata sententia? Aliqui affirmant, quia videtur esse eadem ratio, ac in beneficiis curatis; si quidem aequè fraudulenter illos recipis, ac recipis fructus beneficii curati, & cum omnibus obligatio assumendi ordinem annexa sit. Sic Iacob. de Graff. decis. casuum conscient. lib. 2, cap. 97. n. 55. Garcia, aliis relatis, 3, p. de benef. c. 4. n. 38.

Sed dicendum est te obligatum non esse hos fructus ante sententiam restituere: sic Nauarr. cap. 21, de orat. c. 51. & in sum. cap. 2, num. 118. Sanch. lib. 7, de matr. disp. 45. num. 13. Salas de legib. disp. 9. sect. 1. num. 15. Lellius lib. 2, cap. 34, num. 132. Gurier. lib. 2, canon. quaest. cap. 5, num. 24. Azor. 2, p. lib. 6, cap. 9, quaest. 3. & 7. Valquez opusc. de benef. cap. 3, §. 3. dub. 1. & alij plures apud ipsos. Ratio est; quia in dicto cap. commissa, solum de beneficiis parochialibus disponitur: non igitur ad simplicia peccatis constitutio extendenda est, praecipue cum longe minor culpa inueniatur in receptione beneficiorum simplicium, quam curatorum. Adde his beneficiis simplicibus ordinem factum habentibus annexum, nempe canonicatus, dignitates, &c. imponitur poena prima medietatis fructuum, Secunda omnium, ac tandem beneficiorum. Ergo signum est ipso iure, & nulla expectata sententia nullam esse obligationem fructus restituere.

14 Octauo dubitabis qualem culpam committas beneficium simplex recipiens animo non ascendendi ad ordines, sed potius relinquendi statum clericalem, postquam aliquo tempore fructus beneficii perceperis? Qua in re omnibus competum est, si beneficium ordinem annexum habet ex iure, constitutione, fundatione, aut consuetudine, te grauitur peccatum si absque hac intentione beneficium accipias. Quia carens intentione obseruandi ius. At si beneficium nullum ordinem annexum habeat, qualia sunt in Hispania plurima praestimonialia, & capellaniae, & canonicatus Ecclesiarum collegiarum; quibus satisfacias, si in habitu clericali incedas, & officium diuinum recites, credo te non peccatum, tamen si voluntatem habeas non assumendi ordinem factum, cum nullo praecipue tenearis illos ordines factos assumere, sic Nauarr. cap. 2, §. num. 18. Graff. decis. casuum conscient. lib. 2, cap. 97. n. 55. Sanch. lib. 7, disp. 45. n. 17. Garc. 3, p. de benef. cap. 4, num. 41.

15 Maior dubitatio est, an pecces, si hoc beneficium accipias animo fruendi eius fructibus aliquo tempore, & post modum relinquendi transendo ad statum coniugium. Te peccare mortaliter affirmat Sotus lib. 10, de iust. q. 5. art. 6. colum. 4. Toller. lib. 3, summa, cap. 13, num. 4. & lib. 5, c. 5, num. 5. Nauarr. miscell. de orat. 44. in nouis ed. num. 2. Mouentur, quia decipis Ecclesiam, quae tibi beneficium non conferret, si sciret cum hac intentione assumere. At Thom. Sanchez lib. 7, de matr. disp. 45, num. 19. solum agnoscit peccatum veniale in hac intentione, si voluntatem habeas beneficio inferendi, eiusque obligationibus satisfaciendi: consentit Lellius lib. 2, cap. 34, dub. 16, num.

132, ea inquam limitatione apposita, si studiorum causa, alioque sine honesto ducaris. Priorem partem sic probant; quia nullo iure naturali, neque positio recipiens beneficium obligatur in illo statu perseverare. Ergo non peccas grauitur habens voluntatem non perseverandi. Quod autem culpam venialem in tali intentione committas probat ratio superior allata, quia aliquo modo Ecclesia decipitur, & quia beneficium ad sustentandum beneficium in statu clericali ordinatur.

16 Ceterum credendum probabilius per se nullam esse culpam in tali intentione. Quia nulla potest esse culpa, nisi ubi est alicuius praecipue violatio: at nullum est praecipuum posituum, nec naturale obligans beneficium ex susceptione beneficii ad perseverandum in statu clericali; imo potius à iure liber transitus ad nuptias beneficiis conceditur, modo beneficia relinquunt, cap. Ioannes, cap. diuersis fallacis, de clerico coniugato. Ergo nulla potest esse culpa non perseverandi in illo statu. Adde si aliqua esset culpa, grauis deberet esse. Quia relinquere statum clericalem grauis materia est. Neque in hac intentione Ecclesia decipitur, neque iuste est iniura, cum non intendas aliquid contra id, quod ab Ecclesia est dispositum: beneficium enim datur ad sustentandum beneficium in statu clericali, eo tempore, quo beneficium habetis, non tamen cum obligatione, ut semper beneficium retineat, & statum incomparabilem non accipiat. Sic Garcia 3, p. de benef. c. 4, n. 32. & clare indica Nauarr. cap. 21, de orat. n. 32.

PUNCTVM. VIII.

De carentia censuræ, irregularitatis, alteriusue impedimenti ad beneficium requisita.

- 1 Carentia censuræ, & irregularitatis, &c. requiritur.
- 2 Item carentia uxoris.
- 3 Apponitur quadam limitatio.
- 4 Ex Episcopi dispensatione aliqui affirmant coniugatum capax esse beneficiorum, alij verus negant.
- 5 Item debet esse carentia bigamia. Sed an ex dispensatione Episcopi capax beneficiorum bigamus esse possit. Alij affirmant.
- 6 Probabilius est incapax esse, si bigamia propria, & interpretatiua sit.

1 Errum est excommunicatum excommunicatione interdicti, & suspensum, & interdictum inhabilem esse beneficii recipiendi, ut latè dicimus tract. de excommunicatis, suspensis, & interdictis. Idemque dicendum est de irregularitate, ut in eodem tractatu notamus.

2 Præter supradictam carentiam, aliam habere debet, scilicet uxoris, vxorati namque beneficiorum sunt incapaces, ut tradunt omnes in cap. 2, de clerico coniugato, per textum ubi ubi inquit Pontifex. Prouideas attentius ne deinceps clericus coniugatus ad beneficia Ecclesiastica aut sacros ordines, vel administrationes Ecclesiasticas admittatur, nisi forte castitatem voverit perpetuam, & qui vnicam, & virginem habuisset uxorem. Ex quibus verbis constat, coniugatum non solum incapax esse beneficii recipiendi, sed etiam, cuiuscunque Ecclesiasticæ administrationis: sic relato Cætare de Graff. decis. 14, & 51, tenet Garcia 7, p. de benef. cap. 5, num. 3. Sanchez lib. 7, disp. 42, n. 12. Quod adeo verum est, ut regula de trienniali possessorio et flagitanti non possit, quia omnino est incapax sicut laicus beneficii acquirendi, & retinendi: Rebuff. de pacific. possess. n. 117. in fine. Ludouicus Gomez reg. de trienniali q. 63, sed breuiter Sanch. lib. 7, de matr. disp. 42, num. 15.

3 Limitanda tamen est hæc doctrina ex supradicto textu ubi vxor confentiat, ut ad ordines ascendat, & ipsa si inuenis est irregularitatem proficitur, vel si prorektor sit votum castitatis emittat; quia sic confentiente, & professionem emittente non est viro recusus ad coniugium. Et idem esset, quando vir legitimam diuortij causam haberet, posset tunc ordinibus insigni, & beneficium accipere: sic Sanchez n. 16.

4 Quod si inquiras, an ex Episcopi dispensatione capax coniugatus sit beneficii acquirendi? Affirmant plures, quos tenet Sanchez dicta disp. 42, n. 17. capax esse beneficii simplicis, locus curati, Mouentur ex c. Ioannes, de clerico coniugato, ubi suspicopis dispensat cum homicida in beneficio simplici, & cum irregulari cap. ad audiendum, de homicidio, cap. Henricus, de clerico pugnante in duello, item cum deposito, cap. Salomon, c. 3, disp. Ergo cum vxorato poterit dispensare.

Nihilominus veritas est solum Pontificem hanc dispensationem concedere posse, sic pleribus firmat Sanch. supra, num. 11. Garc. 7, p. de benef. cap. 5. Ratio videtur manifesta; quia ipsi Episcopi interdicitur conferre beneficia coniugatis, cap. 2, & cap. diuersis, de clerico coniugato; & si scierit ea conferre, spoliansi suat per superiorem. Ergo Episcopus non est datum ea conferre. Neque obstat textus in cap. Ioannes, supponens coniugatum habere beneficium; quia potest explicari ex dispensatione Pontificis. Minus obstat, quod Episcopus cum homicida.